

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/139/2008

PREFERENCJE PARTYJNE WE WRZEŚNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, WRZESIEŃ 2008

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
12 października 2007 roku

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się na początku września¹, udział w nich, według własnych deklaracji, wzięłoby 55% respondentów – tyle samo, ile przed miesiącem. Uczestniczenie w ewentualnym głosowaniu całkowicie wykluczyło 31% badanych, o 4 punkty procentowe więcej niż w sierpniu. Trzeci miesiąc z rzędu deklaracje uczestnictwa w wyborach utrzymują się na tym samym poziomie.

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań								
	I 2008	II 2008	III 2008	IV 2008	V 2008	VI 2008	VII 2008	VIII 2008	IX 2008
	w procentach								
Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	65	62	61	58	57	53	56	55	55
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	14	14	15	15	20	18	15	18	14
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	21	24	25	27	23	29	29	27	31

Od ubiegłego miesiąca w zasadzie nie zmieniło się poparcie dla dwóch najbardziej liczących się ugrupowań politycznych – PO i PiS. We wrześniu przewodzącą w sondażach Platformę poparłoby nieco ponad dwie piąte Polaków wybierających na wybory (41%). PiS ma w dalszym ciągu o ponad połowę mniej zwolenników niż partia rządząca (19%). Chęć głosowania na SLD deklaruje obecnie 6% ankietowanych zapowiadających swój udział w ewentualnych wyborach. Pozostałe ugrupowania nie przekroczyłyby wyborczego progu. PSL popiera obecnie 4% badanych wybierających się na wybory. Po 2% głosów uzyskałyby KPEiR oraz Partia Kobiet. Swoich zwolenników mają w tym miesiącu również LPR, PD, Samoobrona, SdPi i UP (po 1%). We wrześniu co piąty ankietowany zamierzający wziąć udział w wyborach deklaruje, że nie wie, na którą partię oddałby głos (20%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (220) zrealizowano w dniach 5–9 września 2008 roku na liczącej 1070 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach**								
	I 2008	II 2008	III 2008	IV 2008	V 2008	VI 2008	VII 2008	VIII 2008	IX 2008
	w procentach								
Platforma Obywatelska RP	53	48	49	49	49	45	42	40	41
Prawo i Sprawiedliwość	21	19	22	18	18	19	18	18	19
SLD/ Lewica i Demokraci	7*	9*	5*	5	5	6	6	7	6
Polskie Stronnictwo Ludowe	6	5	4	4	5	5	4	6	4
KPEiR	2	1	2	1	1	2	1	3	2
Partia Kobiet	1	1	2	2	2	2	2	1	2
Liga Polskich Rodzin	1	2	2	2	1	1	2	2	1
Partia Demokratyczna	-	-	-	0	1	0	1	2	1
Samoobrona RP	1	1	0	1	1	2	2	1	1
SdPi	-	-	-	1	1	1	0	1	1
UP	-	-	-	1	1	1	1	0	1
Inne	0	1	1	0	0	1	0	0	1
Trudno powiedzieć	7	11	13	14	13	14	18	16	20
N=	578	704	732	635	638	590	606	590	585
* Deklaracje poparcia dla koalicji Lewica i Demokraci (SLD + SdPi + UP + PD)									
** Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach. W tabeli uwzględniamy tylko te partie, które w sondażu uzyskały poparcie co najmniej 0,5% zadeklarowanych uczestników głosowania									

Wrześniowy sondaż wskazuje na stabilność sytuacji na scenie politycznej. Odotowane zmiany są minimalne i mieszczą się w granicach błędu statystycznego. O ile jednak dla obu partii prowadzących w sondażach takie zmiany są w ogólnym bilansie poparcia mało znaczące, o tyle dla partii niemających obecnie wielu sympatyków – mogą przesądzić o ich parlamentarnym być albo nie być. Jednopunktowy spadek to dla SLD utrata jednej siódmej zwolenników, dla PSL – jednej piątej. Gdyby wybory odbywały się na początku września, współzrządzająca obecnie partia nie zdołałaby wprowadzić swoich przedstawicieli do parlamentu.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udział	
		%	%	%	
Ogółem		55	14	31	1061
Płeć	Mężczyźni	57	13	30	482
	Kobiety	54	15	31	579
Wiek	18-24 lata	56	17	26	169
	25-34	50	15	35	186
	35-44	55	14	31	150
	45-54	59	10	31	172
	55-64	56	15	28	177
	65 lat i więcej	56	12	32	207
Miejsce zamieszkania	Wieś	47	17	36	393
	Miasto do 20 tys.	53	12	35	144
	20-100 tys.	55	18	27	209
	101-500 tys.	60	12	28	165
	501 tys. i więcej mieszk.	73	5	22	150
Wykształcenie	Podstawowe	51	16	33	311
	Zasadnicze zawodowe	42	13	45	259
	Średnie	60	14	26	358
	Wyższe	78	11	10	133
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., inteligencja	80	10	10	84
	Prac. umysł. niż. szczebla	68	12	21	93
	Pracownicy fiz.- umysł.	43	16	41	65
	Robotnicy wykwalifikowani	43	15	42	150
	Robotnicy niewykwalifik.	43	17	40	53
	Rolnicy	43	25	32	56
	Pracujący na własny rach.	61	18	20	31
Bierni zawodowo	Renciści	46	17	37	89
	Emeryci	60	13	28	218
	Uczniowie i studenci	68	11	20	86
	Bezrobotni	45	11	44	71
	Gospodynie domowe i inni	54	15	31	65
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	62	15	23	155
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	52	17	31	79
	sekt. pryw. poza rolnict.	52	13	35	224
	prywatnym gosp. rolnym	43	26	31	54
Dochody na jedną osobę	Do 300 zł	22	13	65	36
	301-500	43	18	39	133
	501-900	57	11	32	190
	901-1200	63	10	27	122
	Powyżej 1200 zł	65	12	23	177
Ocena własnych war. mater.	Złe	39	16	45	217
	Średnie	55	15	30	432
	Dobre	64	13	24	412
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	65	14	21	59
	Raz w tygodniu	59	15	26	504
	1-2 razy w miesiącu	46	21	33	191
	Kilka razy w roku	53	12	35	201
	W ogóle nie uczestniczy	51	4	45	106
Poglądy polityczne	Lewica	65	8	27	145
	Centrum	48	16	36	364
	Prawica	69	12	19	359
	Trudno powiedzieć	38	19	43	193

Tabela 2

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?								Liczba osób
		Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (KPEiR)	Liga Polskich Rodzin (LPR)	Partia Demokratyczna – demokraci.pl (PD)	Partia Kobiet	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Prawica Rzeczypospolitej	Prawo i Sprawiedliwość (PiS)	
		%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		2	1	1	2	41	4	0	19	585
Płeć	Mężczyźni	1	1	1		47	4		18	274
	Kobiety	3	2	1	3	36	4	0	20	312
Wiek	18-24 lata	1	3	2	1	51	1		13	95
	25-34		1	1	2	49	6		14	93
	35-44	3	1	1	2	43	4		13	82
	45-54	1	1	1	3	44	5	1	16	101
	55-64	3	1	2	1	33	4		26	99
	65 lat i więcej	4	2		1	29	4		29	116
Miejsce zamieszkania	Wieś	2	3	1	1	30	10		21	186
	Miasto do 20 tys.		1	3		45			17	76
	20-100 tys.	5		2	2	41	1		17	115
	101-500 tys.	1	1	1	2	50	2		17	98
	501 tys.i więcej mieszk.	1	1	1	3	48	1	1	21	109
Wykształcenie	Podstawowe	3	2	1	2	31	5		21	158
	Zasadnicze zawodowe	3	5	3		39	4		17	109
	Średnie	2	0	1	1	43	4		18	215
	Wyższe				3	53	3	1	19	103
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier.,inteligencja				4	59	1	2	11	66
	Prac.umysl.niż.szczebła			3	4	50	3		12	63
	Pracownicy fiz.- umysl.	3	4	4		50	7		9	28
	Robotnicy wykwalifikowani	1	3	1		38	2		21	65
	Robotnicy niewykwalifik.	3	8			35	8		6	23
	Rolnicy					16	21		23	24
Bierni zawodowo	Pracujący na własny rach.				5	38	4		15	19
	Renciści		2			24	5		31	41
	Emeryci	4	1	1	2	31	3		30	130
	Uczniowie i studenci	2	2	2		51	2		16	59
	Bezrobotni	8	3	3		51	3		7	32
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni	3			4	42	3		18	35
	inst. państw., publicznej		1	1	1	44	5		16	96
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	3	2			49			9	41
	sekt. pryw. poza rolnict. prywatnym gosp. rolnym	1	2	2	3	50	3	1	12	117
Dochody na jedną osobę	prywatnym gosp. rolnym					18	30		16	23
	Do 300 zł	14			8	25	7		17	8
	301-500	2	2		4	38	5		25	58
	501-900	4	2	4	1	37	3		20	109
	901-1200	2	1			41	6		22	77
Powyżej 1200 zł	1	1	1	2	49	1		18	115	
Ocena własnych war. mater.	Złe	4	1	3	4	23	8		25	84
	Średnie	2	2	0	1	36	5	0	20	239
	Dobre	1	1	2	2	51	2		17	263
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	4				17	5		52	38
	Raz w tygodniu	2	2	1	2	41	5		20	298
	1-2 razy w miesiącu	4	2		1	46	4	1	14	88
	Kilka razy w roku	1	1	2	1	44	2		12	107
	W ogóle nie uczestniczy			2		46	2		14	54
Poglądy polityczne	Lewica	1	2	3		36	2		7	94
	Centrum	2	2	2	3	46	5		7	174
	Prawica	1	2	0	1	43	3	0	33	245
	Trudno powiedzieć	6			2	29	9		18	73

Tabela 2 cd.

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?						Liczba osób	
		Samobrona	Socjal-demokracja Polska (SdPI)	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Unia Polityki Realnej (UPR)	Unia Pracy (UP)	Inne		Trudno powiedzieć
		%	%	%	%	%	%		%
Ogółem		1	1	6	0	1	1	20	585
Płeć	Mężczyźni	2	1	6	1	1	2	16	274
	Kobiety	1	1	6	0	0	0	23	312
Wiek	18-24 lata	5	1	3		2	1	16	95
	25-34	1		7			3	16	93
	35-44		3	4				26	82
	45-54	1		6	2	1	1	17	101
	55-64			10				20	99
	65 lat i więcej	1	1	7		1		22	116
Miejsce zamieszkania	Wieś	2		4		0		24	186
	Miasto do 20 tys.	2		5			1	25	76
	20-100 tys.	2	3	9	1	1	1	17	115
	101-500 tys.			10	1		2	13	98
	501 tys.i więcej mieszk.		1	3		1	1	16	109
Wykształcenie	Podstawowe	1	1	7				27	158
	Zasadnicze zawodowe	2	1	4		1	1	19	109
	Średnie	2	1	7		1	1	18	215
	Wyższe		1	5	2		1	12	103
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier.,inteligencja		1	6	3			14	66
	Prac.umysł.niż.szczebła			12				16	63
	Pracownicy fiz.- umysł.			12				11	28
	Robotnicy wykwalifikowani	2	2	6			5	18	65
	Robotnicy niewykwalifik.	3		14				24	23
	Rolnicy	4		3				33	24
Bierni zawodowo	Pracujący na własny rach.	4		3		3		28	19
	Renciści			3				35	41
	Emeryci	1		7		1		20	130
	Uczniowie i studenci	5	2					17	59
	Bezrobotni			10		5	4	7	32
	Gospodynie domowe i inni		3				3	24	35
Pracuje w:	inst. państw., publicznej			13	1		1	17	96
	spółce właścicieli prywatnych i państwa			9	2		5	20	41
	sekt. pryw. poza rolnict.	2	1	5		1		17	117
	prywatnym gosp. rolnym	4						31	23
Dochody na jedną osobę	Do 300 zł		14					15	8
	301-500			3				21	58
	501-900	1	1	4			2	20	109
	901-1200	1		12			1	14	77
	Powyżej 1200 zł		1	11	2	1	1	12	115
Ocena własnych war. mater.	Złe	1	1	6		1	1	22	84
	Średnie	0	1	6		1	1	25	239
	Dobre	2	1	7	1	0	1	14	263
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu			6				16	38
	Raz w tygodniu	1		3				22	298
	1-2 razy w miesiącu		1	6	1		1	17	88
	Kilka razy w roku	3	2	11	1	3	1	16	107
	W ogóle nie uczestniczy	2	2	11			2	18	54
Poglądy polityczne	Lewica		3	27		2		17	94
	Centrum	2		5		1	2	26	174
	Prawica	2	1	0	1		0	12	245
	Trudno powiedzieć			3				35	73